

Nr 175.

Utlåtande i anledning av väckt motion angående ändring av bestämmelserna om kostnadsfri behandling av tuberkulossjuka m. m.

(3:e avd.)

I en inom andra kammaren av herr *Jonsson* i Järvsands m. fl. väckt motion (II: 21) har hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om särskild proposition redan vid innevarande års riksdag rörande ändrade bestämmelser för tuberkulossjuka att erhålla fri behandling och fria resor oavsett behandlingsmetoder och att i förenämnda proposition även i övrigt utformas bestämmelser rörande reglering och reducering av läkemedelspriser samt statliga garantier för erforderliga nya läkemedel vid tuberkulossjukhusen i landet.

I motionen framhålles bl. a. att sedan nuvarande bestämmelser om den s. k. »fria kvävgasbehandlingen» genomfördes, även utvecklingen i fråga om behandlingsmetoder mot tuberkulos gått framåt. Särskilt under de senaste åren ha med regelbundna intervaller erhållits meddelanden om lovande resultat, uppnådda bl. a. med de nya läkemedlen PAS (para-amino-salicylsyra) och streptomycin. En patient, som erhåller behandling med de nya läkemedlen, får emellertid — framhålla motionärerna vidare — själv bekosta en behandling, som han under liknande betingelser skulle kunna erhålla fritt enligt de gällande bestämmelserna i egenskap av »kvävgaspatient». Det anses vara av största vikt, att den därav uppkommande differentieringen av patienter med olika behandlingsmetoder snarast undanröjes och att gällande bestämmelser på området få en mera tidsenlig utformning.

I motionen föreslås vidare, att staten — genom eventuell reglering av läkemedelspriserna eller andra lämpliga åtgärder — skall ställa erforderliga garantier för att samtliga tuberkulossjukhus i landet ha tillgång till alla de möjligheter till behandling av tuberkulos, som den nutida vetenskapen på området kan erbjuda.

Beträffande de skäl, motionärerna i övrigt åberopat till stöd för sin hemställan, torde få hänvisas till motionen.

Utskottet delar helt motionärernas uppfattning, att det allmänna så långt möjligt bör i ekonomiskt hänseende underlätta för de tuberkulossjuka att komma i åtnjutande av erforderlig vård och behandling. Det är därvid av vikt, att gällande bestämmelser på området anpassas efter utvecklingen

i fråga om behandlingsmetoder m. m. Vad angår den i motionen särskilt berörda frågan om behandling med de nya läkemedlen PAS och streptomycin, kan framhållas att sådan behandling för närvarande i regel endast torde ske efter intagning å sjukhus. Utskottet förutsätter, att ifrågakommande huvudmän anslå tillräckliga belopp, för att behandling med dessa medel å sjukhusen efter vederbörande läkares bedömande skall kunna genomföras i behövlig utsträckning, och att patienterna därvid icke behöva vidkännas några särskilda kostnader för behandlingen, vilka helt böra åvila huvudmannen. Ehuru utskottet med hänsyn härtill icke funnit några särskilda åtgärder från riksdagens sida för närvarande vara påkallade för ändring av de av motionärerna åsyftade bestämmelserna, vill utskottet understryka vikten av att medicinalstyrelsen med uppmärksamhet följer utvecklingen och utan dröjsmål framlägger de förslag, som med hänsyn till nya behandlingsmetoder och vetenskapliga rön på området kunna befinnas ändamålsenliga.

I motionen har vidare framhållits, att de nya läkemedlen mot tuberkulos betinga ett högt pris och att tillhandahållandet därav ställer stora ekonomiska krav på landstingen. Bestämmelser rörande reglering och reducering av dessa läkemedelspriser samt om statliga garantier om tillgång till erforderliga läkemedel vid landets tuberkulossjukhus anses därför påkallade. Utskottet anser det även för sin del i hög grad önskvärt, att en prissänkning kan ske samt att tillgång till dessa läkemedel säkras. Vad särskilt beträffar streptomycin, har utskottet under hand inhämtat, att förarbeten pågå för att påbörja inhemsk tillverkning, vilken dock beräknas komma i gång först om ett par år.

Frågan om läkemedelspriserna har i annat sammanhang varit föremål för prövning vid innevarande års riksdag. I de likalydande motionerna I: 187 och II: 180 har hemställts att fonden för reglering av läkemedelspriser m. m. skulle tagas i anspråk för nedbringande av bl. a. kroniskt sjukas och tbesjukas kostnader, i synnerhet för dyrbarare läkemedel. På hemställan av första kammarens första tillfälliga utskott i dess utlåtande nr 3 samt andra kammarens andra tillfälliga utskott i dess utlåtande nr 2 ha resp. kamrar beslutat, att ifrågavarande motioner icke skola till någon kamrarnas åtgärd föranleda. Utskotten ha i huvudsak anslutit sig till motionärernas uppfattning och ha understrukit behovet av att nedbringa kostnaderna för dessa läkemedel. Emellertid pågå för närvarande utredningar på detta område dels inom 1946 års läkemedelsutredning, dels ock inom medicinalstyrelsen, som i juni 1948 erhållit Kungl. Maj:ts uppdrag att utreda frågan, på vad sätt en ytterligare tillväxt av fonden för reglering av läkemedelspriser m. m. kan förhindras. Någon särskild åtgärd från riksdagens sida har under sådana förhållanden icke ansetts påkallad.

Med hänsyn till att frågan om reglering av läkemedelspriserna för bl. a. tuberkulossjuka sålunda är under utredning torde få förutsättas, att de i motionen II: 21 anförda synpunkterna i detta hänseende komma att vinna beaktande.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att motionen II: 21 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 17 maj 1949.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar Johan Bernhard Johansson, Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Mannerskantz, Iwar Anderson, Johan Eric Ericson, Sundelin, Rosenberg, Hesselbom, Gustav Emil Andersson, Andrée och Ivar Persson; samt

från andra kammaren: herrar Boman i Kieryd, Mårtensson i Uddevalla, Rubbestad, Lindholm, Pettersson i Dahl, Hoppe, Pettersson i Degerfors, fröken Elmén, herrar Severin, Birke, Widén och Henriksson.
